

PŘEDMLUVA K ČESKÉMU VYDÁNÍ

Kniha, kterou držíte v ruce, je inspirativní a ojedinělá. Sheryl Sandbergová a její životní příběh je pro mě i mnohé další velkým vzorem. Jsem si jistá, že se jí s knihou *Opřete se do toho* podaří otevřít téma předsudků a stereotypů týkajících se ženského úspěchu – téma, které je relevantní pro každou ženu, ať už je jejím životním cílem cokoli.

Při každé přednášce, besedě nebo rozhovoru na téma žen a jejich kariéry si uvědomuji, že základem je sdílet konkrétní zkušenosti. Rychle si totiž uvědomíte, že to, co prožíváte, není nic neobvyklého a neřešitelného.

Téma pracujících žen je ožehavé, protože poukazuje na rozsáhlé genderové předsudky, které na pracovním trhu stále panují. Zažitá společenská očekávání ženám ztěžují najít svou vlastní cestu a umět si stát za svým. Moje „dvoukariérní“ domácnost by nikdy nemohla fungovat, kdybychom já nebo můj manžel měli mentální blok v podobě představy o „dobré mámě“ nebo „normální rodině“. Svět byznysu je stále z velké míry formován muži a lidé s rodinnými závazky stále nejsou normou. Je potřeba toto vnímání postupně měnit a otevírat pracovní prostředí různorodosti životních představ a potřeb. Potom budou totiž více spokojeni všichni zúčastnění.

Když jsem se po druhé mateřské dovolené vracela do ING na místo finanční ředitelky, měla jsem už jasnou představu, jak bych chtěla pracovat. Věděla jsem, že chci jeden den pracovat z domova a že jsem ochotná

chodit do práce brzy ráno a odcházet dřív, abych se mohla věnovat svým dcerám. Ihned po svém návratu jsem všem tato pravidla oznámila. Všichni kolegové a kolegyně kývali, pánové to vzali velice chápavě. Když jsem to však první den skutečně udělala a procházela v půl páté přes open space domů, viděla jsem, jak se po sobě udiveně dívají. Cítila jsem obrovský tlak. Je samozřejmé, že chcete, aby vás lidé vnímali jako pracovitou a aby bylo jasné, že na to máte a že svou práci děláte dobře. Nakonec si všichni zvykli a dnes z tohoto průlomů těží mnohé maminky i mnozí tatínkové, kteří si svůj pracovní čas zařídili podobně, aby mohli být se svými dětmi.

Pokud chcete být úspěšné, musíte se smířit s tím, že nebudete zapadat do zažitých společenských schémat a že budete vždy svým způsobem vyčnívat. Sama jsem se musela vypořádat s nejrůznějšími předsudky, a to i ve svém nejbližším okolí. Že jsem „krkavčí“ matka, že mi děti vychovává chůva, že nejsem schopna manželovi ani vyžehlit košili. Mnoho žen se v takovém momentu rozhodne podřídit se představám okolí, nechtějí se cítit vyvrženě a zvažují, zda jim za to kariéra vůbec stojí. Je třeba stále hledat a posilovat naši odvahu čelit těmto předsudkům a zařít si život podle svého vlastního vnitřního pocitu.

Kniha *Opřete se do toho* klade velký důraz na osvětlení fenoménu mentoringu. Mentoring je věc, která mě zásadně ovlivnila a ovlivňuje dodnes. Je to nekonečný životní proces, jakési celoživotní vzdělávání. V žádném bodě života nemůžete říci, že jste hotový člověk. Já jsem mentorku měla a stále mám a sama také mentoruji. Vždycky je dobré mít někoho, kdo vás obohatí.

Na svou poslední metu jsem se dostala i díky podpoře své mentorky, tehdejší ředitelky ING Pojišťovny Australanky Alexis George, která mne do ING přivedla zpět po mé mateřské dovolené jako svou nástupkyni – s vizí, že mne na tuto nejvyšší metu připraví. Výběrové řízení na pozici generální ředitelky bylo extrémně náročné, mělo mnoho kol a můj nynější šéf si dlouho nebyl jistý, zda jsem ta pravá. Na první pohled jsme si nepadli zrovna do oka. On na pohovoru očekával někoho, kdo se bude chovat tak, jak by se choval on. Ale seděla před ním žena, která se chovala i přemýšlela úplně jinak, a jemu trvalo několik setkání, než rozpoznal moje kvality

a uvědomil si výhody, které může společnosti přinést žena ve vedení. Dnes si dělá legraci z toho, že tehdy uvažoval tak stereotypně. My ženy žijeme v domnění, že druhá strana sama rozpozná, že jsme nejlepší, protože to ukazujeme svou dobrou prací a výsledky. To vede k tomu, že si neumíme o práci říct a čekáme, že nám ji někdo nabídne. Tak to ale nefunguje. To byl i můj případ. Ve chvíli, kdy jsem si o práci jasně řekla, byla moje. Se svým současným šéfem jsme pak tyto události hodně probírali. Byla to pro něj zásadní zkušenost, která mu otevřela oči v otázkách diverzity. Ukázala mu, že nelze mít na všechny kandidáty stejný metr, nejen na ženy a muže, ale i na různé národnosti a kultury. Každá mentalita má svá specifika a je třeba odstranit předsudky a otevřeně hledat ty nejlepší osobnosti. Toto poznání se dnes snažím zohledňovat nejen při řízení firmy, ale také přímo při náboru nových zaměstnankyň a zaměstnanců, kde zdůrazňuji, aby lidé se svými předsudky vědomě pracovali a nenechali se jimi řídit. Zdůrazňuji, že si každý musí stát za svou jedinečností. Proto je důležité, aby si ženy zachovaly svou ženskost a své ženské vlastnosti. Nejenže to přispěje k jejich úspěchu, ale pomůže to i zpětně rozrůznit pracovní a společenské prostředí.

Společenské zařazení žen způsobuje, že se v mužském světě hůře prosazují. Já sama mám za sebou mnoho situací, ve kterých jsem neměla odvahu se prosadit. Často jsem na poradách raději mlčela s obavou, abych „neplácla“ nějakou hloupost. Stejnou myšlenku pak vzápětí vyřkl můj kolega – a byl za největší hvězdu. A já jsem si vždy říkala, jak jsem hloupá, že jsem mlčela, když mě ta samá myšlenka napadla už před půl hodinou. Musíme se pokusit tyto bariéry odbourávat: samy v sobě, ať už pomocí rad mentora nebo mentorky, a zejména ve společnosti – ve výchově, ve školách, v pracovním prostředí a ve veškeré komunikaci. Je to běh na dlouhou trať, ale není to nemožné. Jak říká Sheryl, často stačí začít o těchto otázkách otevřeně mluvit – a první krok máme za sebou.

Jako společnost potřebujeme všechny mozky a všechny životní zkušenosti, které máme – nemůžeme si dovolit některé nevyužít. Proto musíme více vnímat různé potřeby, tolerovat odlišné přístupy a zbavovat se svých myšlenkových stereotypů. Měli bychom umět vnímat skryté předsudky,

které vedou dívky už od útlého věku k ostychu, submisivitě a opatrnosti a které je v důsledku odsuzují k podřízené roli a k nechuti vzít svůj život do vlastních rukou, vytyčit si svůj cíl a jít za ním.

Postřehy a rady Sheryl mi velmi připomínají i mou osobní zkušenost. V úvodu knihy Sheryl děkuje svým rodičům, že ji vychovali ve víře, že cokoli je možné. Moji rodiče mě vždy vedli k tomu, že šťastný život znamená především být schopna obhájit si své postoje sama před sebou a zařídit se podle nich. Druhé věnování knihy patří autorčinu manželovi Daveovi za to, že jí to vše umožnil. I kdyby byla žena sebeschopnější a sebebojovnější, bez podpory partnera nemá šanci dlouhodobě uspět. Žena potřebuje partnera, který se raduje z jejích úspěchů, je na ni pyšný a chápe, že jejich děti jsou i jeho dětmi. Pokud ho nemá, ocitá se mezi dvěma mlýnskými kameny, které nakonec semelou buď její kariéru, nebo její vztah.

Když se mě lidé ptají, jaká byla moje cesta, musím říct, že vlastně nevím. Naučila jsem se, že když příliš plánujete a soustředíte se pouze na jednu trasu, uniká vám obrovské množství příležitostí, které do tohoto plánu nezapadají. A vy je tak jednoduše nevidíte. Důležité je být otevřený a vnímat, co se kolem vás děje, vidět příležitosti, brát je v potaz a zvažovat. Vždy bylo mým snem být šťastná, a to pro mě znamenalo mít zajímavou práci, kterou budu něco dobrého ovlivňovat, mít velkou šťastnou rodinu a čas na své koníčky. Věřím, že pokud budeme schopny postavit se svým vlastním vnitřním bariérám a zároveň budeme pracovat na změně ve prospěch větší různorodosti, budou z toho těžit nejen ženy, ale celá společnost.

Je mi velkou ctí, že mohu tuto knihu obohatit i o svou zkušenost. Věřím, že *Opřete se do toho* bude velkým přínosem pro mnohé čtenářky a čtenáře, protože je srozumitelná, inspirativní a otevírá zásadní téma, které se týká nás všech. Přibližuje příběhy žen, které vytvořily prostor pro diskusi. Ukazuje ženám, že mohou s věcmi pohnout samy. Podobných knih není nikdy dost. Budu ráda, když nám všem kniha Sheryl Sandbergové otevře oči a dodá odvahu udělat první krok.

*Renata Mrázová, generální ředitelka ING Pojišťovny
v České republice a na Slovensku*